

standig vil gjøre det utilraadeligt, at politiske Privilegier betroes dem. Navnlig vil jeg gjøre opmærksom paa, at den Stand, hvortil den ærede Taler selv hører, nemlig Præstestanden, vil faae en ganske overordentlig Indflydelse paa disse Valg, og hvorfor? Fordi det vil vise sig, at næsten i ethvert Sogn i hele Landet vil Præsten være enten den eneste Valger, eller er det tilligemed 2 eller 3 Andre, blandt hvilke han som oftest er den meest Dannede, og han vil da kunne udøve en betydelig Indflydelse paa de Andre. Netop fordi Præstestanden er spredt over hele Landet, vil den fremfor den øvrige Embedsstand komme til at udøve megen Indflydelse paa Valgene, og, saa megen Agtelse jeg end nærer for denne Stand, saa kan jeg dog ikke nægte, at jeg troer, at det ikke er heldigt, at den faaer et politisk Privilegium. Min Mening er altsaa, at denne Valgrets Begrændsning vil have skadelige Følger; den vil, ved den store Afstand, der er imellem Størstedelen af Rigsdagens og Størstedelen af Rigsraadets Elementer, meget let stille disse to Forsamlinger i Modsatning til hinanden. De, som ere Modstandere af vor nærværende Linges Ordre, eller ialtsald ingen Tillid have til den, ville søge til Rigsraadet, og omvendt vil den Stand, som føler sig tilsidefat ved Rigsraadets Sammensætning, søge til Rigsdagen. I det man idetmindste tildeels spærrer Demokratiet Afgang til Rigsraadet, giver man det netop Anvisning paa Rigsdagen. Det vil bestræbe sig for at faae Overvægt paa Rigsdagen, og det vil ogsaa lykkes det, fordi det har en Ret

at staae paa, og saaledes vil der udvilde sig en Splid, som meget let kan blive farlig for Monarchiets Bestaaen. Fremdeles troer jeg, at en Valgercorporation, der er saa stærkt indsprængt med afhængige Elementer, ikke vil have den fornødne Modstandskraft og Paaalidelighed i vanskelige Forhold, og at den kan blive et farligt Midde i en slet Regerings Gaand (Hør!). Jeg troer, at de 500 Rdlr., hvormed man har besolbet Rigsraaderne, i denne Henseende ere meget skadelige.

Jeg skal nu gaae over til ganske kortelig at dvæle ved de constitutionelle Rettigheder, saaledes som de indeholdes i Udkastets § 45. Initiativet er berøvet Rigsraadet af forskjellige Grunde, efter hvad den høitærede Premierminister har yttret, blandt Andet fordi man mener, at det medfører Tidsforbrug, og det ikke gjør noget Væsentligt til Sagen, enten man fremkommer med et Andragende eller med en Lov i Lovsform. Men jeg troer ikke, at den høitærede Premierministers Anskuelse i denne Henseende er rigtig; jeg troer ikke, at en lovgivende Forsamling kan undvære Initiativet, eftersom det netop er det, der bestemmer dens Charakter (Hør!). Formen for dens Udtalelse er af en ganske overordentlig Bigtighed; der er virkelig en stor Forskel paa, enten man skal tale „allerunderdanigst“ og indsvøbe sig i ubestemte Talemaader, eller om man uden alle overflødige Talemaader ligefrem og klart skal betegne sin Anskuelse.